

רבנו הגאון רבי אברהם ישעיהו קרליין זצ"ל

בעל החזון איש

תשובות בהלכה שנשלחו למו"ר רבי ברוך יצחק לוי זצ"ל

תשובה בענין בר מצרא

שלו' רב לאוהבי תורה.

אחרשה"ט. יקרתם הגיעני. אשרי חלקכם מיושבי ביהמ"ד ולא ממעמידי ביהמ"ד, אבל מאוד אנו צריכים להזהר שלא לפגוע ביחיד.

מלוי זומננו שהשכנים ימתינו על לקיחת הלוקח ולהוליא מידו כי צעוה"ר נפישי ללא זייתו, ולא היה לי אפשר על הדעת לשאול השכנים.

בנוגע לקנינו הוא קנין על תנאי אם לא יוסיפו אחרים וגם הוא קדם לכל אדם.

בנוגע להשווי מן הדין לריך הכרזה ל' יום בשביל להוסיף כמבואר סי' ק"ג, כל אדם חייב בהשבת אבדה וצ"ד שלוחי הליבור וכל צ"ד שיש צידו חייב בזה.

יש להוסיף כי המכירה מדינא דמלכותא בזמן שלא נעשה לפי חוקי תורתנו הקדושה אין בזה משום דינא דמלכותא דינא, וכשיבוא שותף השני או באי כחו, או בעל חוב מאוחר ובאי כחו, יש להם רשות לצטל המקח. והגני חותם ברכה הרוש"ת באהבה אי"ש.

בענין מלכנות. כיון שאפשר לאינו יהודי לקנות חשיב הללה וצפרט בארלנו הק'. והדעת נוטה שאין זה משום דינא דצ"מ, אם המחשבה של לקיחה נולדה אחר שכבר לקח, אין בזה דינא דצ"מ כיון דצטעה ההיא לא ראה זה המ"צ ולא היה דעתו עליה, ואין כאן קיפוח לצ"מ, אם הצ"מ יודע בנפשו שלא מחמת המלכנות חפץ במקחו של הלוקח רק מטעמים אחרים ואחת היא לי אם הוא על מנרו או לא, וכש"כ כשחושב למכור שדהו אם יאטרך למעות בשביל המקח אין כאן אלא הערמה אם ידע שהשדה נמכרת ולא ירד לקנותה לא בשביל שהמתין להוליא מן הלוקח חשיב כויתור על זכותו וכש"כ כשידע מהלוקח ולא מיחה ולא היה דעתו למחות. מי שאין לו בית לדור אין צו משום בר מלרא כמבואר סי' קע"ה סעי' מ"ט, אף שיש שם פרטים מ"מ בנידון דידן נראה דאינו ישר וטוב להניחו במלכ קשה הלזה, והוא איננו פושע דאינו

ב

שלוכט"ס

זה כמוצן שיס בזה משום גרמא של הצאת
 ישיש בצרה ומלוקה. ואם יש ספק אולי שזה
 יותר ורשות להוסיף מפני תקנת הצ"ח, יש
 ספק אולי לקח בשויו ואין לעשות דבר הפוגע
 בנפש מדוכא, וכנראה שב ואל תעשה עדיף,
 ואולי אפשר להתפשר עמו ליתן לו צ' חדרים,
 או להמליא לו בית אחר.

והגני חותם ברכה הרוש"ת אי"ש

אחד שה'י. היה אללי הקונה וסיפר לי איך
 שמכר ביתו ע"מ לקנות, וגם
 הכסף אי אפשר לו להוציא בלתי אם יקנה
 במקום אחר, כי הכסף צידה של הממשלה
 שהצית שמכר היה על שם בניו בחו"ל, וצאופן

שו"ת בענין כלאים

ירושלם אור ליום ה' זאת חנוכה ת"ש

ירקותיו אסורים באכילה, כי הוא לא ישמע
 לנו לעקור את הירקות, ועוד אני מסתפק בזה
 דבעל הגפנים אף שהשכירו לזרוע אבל הוא
 אומר מותר ותלוי אם אומר מותר הוא שוגג
 או אנוס. וצאופן שאין עושה פירות עדין
 אינם מקדשים הגפנים את הירקות.

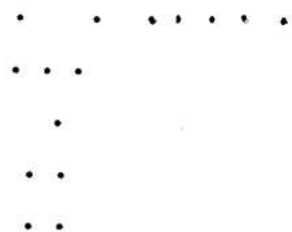
ואומר שלום וברכה מכברו ומברכו,

ברוך יצחק לוי

להוד כבוד הגאון האמיתי מארא דתלמודי
 ומארא דארעא דישראל בעל החזון אי"ש
 (שליט"א) ז"ל, שלו' רב וצרכה מרובה.

אחד שהוכ"ג בכל הדרת הכבוד.

עובדה באה לידי פה מקור חיים ע"ד אחד
 ששכר מחצרו מקום הכרם, וכנראה שהגפנים
 שייר המשכיר לעצמו, כי איננו פה להשאל,
 הכרם הוא של שלש שורות ויותר כזה:

תשובה:

שלוכט"ס

יקירתו הגיעני. ע"ד ...

וע"ד ירקות בכרם בסיתווא אפשר להקל כדעת
 הר"מ בצירוף דעת הפוסקים דשלא במפולת יד
 אינו אלא מדרבנן, ולדעת ר"י בעל התו' אף
 איסור דרבנן ליכא, אבל לריך לעשות נו"ה ולהסב
 את הענפים שלא יסככו על הירקות.

והגני חותם ברכה הרוש"ת

אי"ש

בין שורה לחצרתה ח' אמות וזרע השוכר מין
 אחד ירק בין השורות וכן על יד השורה
 למעלה צלי הרחקה כלל. ובסיתווא דאין
 פירות על הגפנים ולפי הר"ם הוא משום
 קנסא וצירק לפי תוס' ור"ן לצד מכ"מ הוא
 דרבנן בכלאי הכרם ועוד צירק מין אחד כפי
 הנראה הוא דרבנן, אם לריכים להכריז עליו כי

רבי ראובן בין זצ"ל
אב"ד דסטביסק ופתח תקוה

נוסח כתב כח והרשאה

שנכתב ביום ה' י' שבט תרפ"ז

בל הנ"ל קבלה עלי' ה' שירקא הנ"ל בק"ס אג"ק
כנ"ל וצת"כ צפ"מ צתורת שבועה המודר
עד"ר שמחויבת לאשר ולקיים כל אשר יעשה
המורשה הנ"ל או מי שיעמיד אחר צחריקאו
ושטר ההרשאה זו לא יופסל ולא יוגרע כחו
בשום אופן ובשום ריעותא וגריעותא בעולם רק
תמיד יהי' בתקפו כתוקף כל שטרי הרשאה
דנהיגי בישראל העשויין כתחז"ל דלא כאסמכתא
ודלא כטופסי דשטרי וקנינא מה' שירקא אשת
ר' יעקב שמש הנ"ל להרב ר' יצחק טיקאלינסקי
הנ"ל על כל מה דכתיב ומפורש לעיל צמנא
דכשר למקני ציה והכל שריר וקיס.

נאם משה ב"ר עזריאל לאבעלסקי יום ה' י' שבט תרפ"ז פ"ק
סטוויסק

נאם יעקב ארי' ב"ר יחזקאל

צמותב תלתא צי דינא כחדא הוינא ונתקיים
הרשאה זאת צפנינו ומדידענו לנא דדא היא
חתימת ידיהו דצאנפנא חתמו הנהו תרי סהדי
ר' משה צ"ר עזריאל לאבעלסקי ור' יעקב ארי'
צ"ר יחזקאל אישרנוהו וקיימנוהו כדחזי יום ה'
עשרה בשבט שנת תרפ"ז פ"ק סטוויסק

נאם ראובן בהר"ש ב"ץ אבר"ק

נאם אפרים רומוראט

נאם משה דרענענבעדג

זברון עדות שהיתה צפנינו הח"מ איך שצאה
ה' שירקא צת אצרהם משה זל"ל אשת
ר' יעקב מאיר שמש שו"צ בעפולה צא"י ואמרה
לנו הוו עלי עדים כשרים ונאמנים וקנו ממני
ואף חתמו ותנו ליד הרב ר' יצחק טיקאלינסקי
שליט"א בשכונת מקור חיים בירושלים להיות לי
לעדות ולראי' איך שנתתי להרב ר' יצחק
טיקאלינסקי שליט"א הנ"ל ד' אמות קרקע
צחרי ואגבו ואגב ק"ס הרשיתי ומניתי את הרב
ר' יצחק טיקאלינסקי הנ"ל להיות מורשה
ואנטלר צחריקאי שיהי' לו כח ורשות לתבוע
ולגבות החוב שחייב לי אישי ר' יעקב מאיר שמש
הנ"ל כהשט"ח שמסרתי לידו וכל הטו"ת כד"ת
תורה"ק ותקנות חז"ל וד"צ ומעתה קנה לך איהו
וכל שיעבודא דאית ציה ותהא ידך כידי ופיך
כפי ועשייתך כעשייתי ומחילתך כמחילתי וכל
מה שתעשה בכל החובות הנ"ך יהי' עשוי כאילו
עשיתיו בעלמי וכך אמרה ה' שירקא להרב ר'
יצחק טיקאלינסקי הנ"ל זיל דון וזכי ואפיק
לנפשך וכל מה דמתעני לך מן דינא עלי דידי
יהא הדר הן לזכות הן לחובה ולא אוכל לומר
לתקוני שדרתיך ולא לעוותי גם יהי' לו כח
ורשות לירד עמו צין לדין צין לפשרה ויש לו כח
לעמוד מורשה אחר צחריקאי.

רבי ברוך יצחק לוי זצ"ל
ראש הישיבה ואב"ד בירושלם

שיעור אכילה בפת סופגנין

ומדרבנן מחמירין להתפחות נכנס כשיעור, וזה לכו"ע, כי פליגי כגון שהיה צו כשיעור ולמק וחזר ותפח, דמ"ס יש דיחוי באיסורין ומ"ס אין דיחוי באיסורין. ופריך הגמ' מי איכא למ"ד יש דיחוי באיסורין והתנן כו' תיובתא למ"ד יש דיחוי באיסורין חיובתא. עכ"פ הלא מסקנת רבה דהיכא דמעיקרא לא הוי והשתא הוי ע"י נתפח, מדאורייתא אין התפחות נכנס כשיעור אלא מחמירין מדרבנן וזה לכו"ע. וכ"פ הרמב"ם בפ"ד מהל' אבות הטומאות, פחות מכעדשה מן השרץ ופחות מכזית מן הנבילה שתפחו ועמדו על כשיעור מטמאין מדברי סופרים וכ"ה בפ"ד מהל' מאכלות אסורות היה פחות מכזית בתחילה ונתפח ועמד על כזית אסור ואין לוקין עליו, וא"כ גם במלח הנתפח אין ללאת כי אם כשהיה כזית קודם התפחה, ולענין אכילת פחות מכשיעור למי שמוחר לאכול פחות מכשיעור, כיון דאיסור דאורייתא הותר, כ"ש להתפחות הותר כיון דמה שהוא כשיעור ע"י התפחות הוא רק חומרא מדרבנן, ואין לנו משערים במדה אלא במשקל.

אמנם הגר"א דחה דאין ראייה ממנחות, דהלא הא דאמר רבה דנתפח לא נכנס כשיעור מדאורייתא אלא מדרבנן הוא כדי לתרץ על ר"ל, והלא ר"ל נשאר בתיובתא

ביומא ע"ט גבי האוכל ככותבת הגסה חייב, פירש בירושלמי זאת אומרת שהוא לריך למעך את חללה, פירוש דהחלל אינו נכנס כשיעור כותבת, ובעוקלין פ"ב מ"ח עלי כללים אם יש בהן ריר משערין כמו שהן, אם יש בהן חלל ממעך את חללק, פי' דהחלל אינו נכנס כשיעור, ופת סופגנית משתערת כמו שהן, אם יש בהן חלל ממעך את חללה, פירוש דפת סופגנין שאין בהן חלל ממש משערין כמו שהיא, ולפי מידה ורק אם יש בהן חלל לא נכנס החלל כשיעור. בשר העגל שנתפח משערין כמו שהן, פירוש להתפחות נכנס כשיעור, וכתב הגר"א צסי' תפ"ו ס"ק ג' דלכאורא מהא דאיתא במנחות נ"ד דפליגי ס"ס ר"י ור"ל, דר"י גורס במתניתין דעוקלין הג"ל בשר העגל שנתפח משתערין כמות שהן עכשיו, פירוש דהתפחות נכנס כשיעור, ור"ל גרים כמות שהן כאשר היו מעיקרא פירוש להתפחות לא נכנס כשיעור כמו חלל ופריך שם על ר"ל מהא דתנן בשר זקינה שהי' צו כשיעור ולמק פחות מכשיעור טמא לשעבר וטהור מכאן ולהבא, ומשני רבה כל היכא דמעיקרא הוי ציה והשתא לית ציה, הא לית ציה. משו"ה בצשר זקינה שלמקה טהור מכאן ולהבא, אבל כל היכא דמעיקרא ל"ה ציה והשתא לית ציה, מדרבנן, פירוש דמדאורייתא ודאי התפחות לא נכנס כשיעור כמו בחלל